

Kollektivtrafiknämnden

Plats och tid	Sammanträdesrum Loket, Ingenjör Bååths gata 11, Västerås kl. 09:00-11:45
Beslutande ledamöter	Jenny Landernäs (M) (Ordförande), Elin Granqvist (KD) (Förste vice ordförande), Sven Fallgren (SD), Joakim Öryd (SD) (deltar på distans), Marino Wallsten (S) (Andre vice ordförande), Karolina Myllergård (S) (deltar på distans), Pratima Åslund (V)
Ej tjänstgörande ersättare	Liane Blom (L) (deltar på distans) Kristina Nyberg (S) Anders Johannesson (C)
Övriga närvarande	Arne Andersson (förvaltningsdirektör) Christina Winnieson (ekonomichef) Mohammad Sabet (verksamhetschef) Elin Hellström (mötessekreterare) Mats Ellman (enhetschef Planering och utveckling) Sara-Josefina Holby (verksamhetschef Marknad) Peter Liss (vd Svealandstrafiken, del av § 7) Johan Graff Andersson (L) (politisk sekreterare, deltar på distans)
Utses att justera	Marino Wallsten
Justeringens plats och tid	
Protokollet omfattar	§§1-17
Underskrifter	Sekreterare Elin Hellström Ordförande Jenny Landernäs Justerande Marino Wallsten
ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Kollektivtrafiknämnden
Sammanträdesdatum	2024-02-15
Förvaringsplats för protokollet	Regionhuset, Västerås

Kollektivtrafiknämnden

Mötesdatum

2024-02-15

Underskrift

.....

Elin Hellström

Justerandes sign || **Utdragsbestyrkande**

Justerandes sign || **Utdragsbestyrkande**

Kollektivtrafiknämnden

Mötesdatum

2024-02-15

§1 Fastställande av föredragningslista**Förslag till beslut**

Den preliminära föredragningslistan fastställs.

Beslut

Den preliminära föredragningslistan fastställs med tillägg av en övrig fråga från Pratima Åslund (V) som redovisas under § 15 samt ett nämndinitiativ från Marino Wallsten (S) som redovisas under § 17.

Kollektivtrafiknämnden

Mötesdatum
2024-02-15

§2 Föregående protokoll**Förslag till beslut**

Anmäls att protokoll från ordinarie sammanträdet 2023-12-07 och extra sammanträdet 2023-12-20 har justerats i föreskriven ordning.

Beslut

Anmäls att protokoll från ordinarie sammanträdet 2023-12-07 och extra sammanträdet 2023-12-20 har justerats i föreskriven ordning.

Kollektivtrafiknämnden

Mötesdatum
2024-02-15

§3 Justering

Förslag till beslut

Marino Wallsten (S) utses att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

Beslut

Marino Wallsten (S) utses att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

Kollektivtrafiknämnden

Mötesdatum
2024-02-15

§4 Nästa sammanträde

Förslag till beslut

Nästa sammanträde ska äga rum torsdagen den 11 april 2024 kl 09.00.

Beslut

Nästa sammanträde ska äga rum torsdagen den 11 april 2024 kl 09.00.

§5 Anmälningar för kännedom**Förslag till beslut**

Informationen noteras.

Beslut

Informationen noteras.

Anmälningar

- RV240039-1 Anmälningssärende: Ny rapport - Effektiva godstransporterarbetsmarknad
- RV231094-1 Signerat missiv - Nyckeltalsanalys RVL 2023
- RV231094-2 Revisionsrapport: Nyckeltalsanalys
- RV240031-1 Tredubbling av tågbiljettpriserna
- RUF230349-2.1 Svar från Trafikverket (2/2)
- RV240039-1 Anmälningssärende: Ny rapport - Effektiva godstransporterarbetsmarknad
- RV240039-1.1 Anmälningssärende: Effektiva godstransporter (2/2)
- RUF230349-1 Brev till Trafikverket - träsäkring längs med Bergslagspendeln
- KTM240009-1.1 Frågor om Busstrafiken (2/2)
- KTM240009-1 Frågor om busstrafiken (1/2)
- KTM240015-1 Skrivelse gällande trafikeringen med tåg på sträckan (Ludvika) Fagersta N-Västerås C
- KTM240024-1 Kollektivtrafikbarometern årsrapport 2023

Kollektivtrafiknämnden

Mötesdatum
2024-02-15

§6 Redovisning av delegeringsbeslut**Förslag till beslut**

Informationen noteras.

Beslut

Informationen noteras.

Delegeringsbeslut

- KTM230058-3 Svar på skrivelsen om busstrafik Kungsåra - 231222
- KTM240023-1 Delegationsbeslut handlagda ärenden december-januari (1/3)

§7 Muntlig information**Sammanfattning**

Arne Andersson inleder med att påminna kollektivtrafiknämnden om inbjudan till "en inspirerande temadag om kollektivtrafik" den 20 mars 2024.

• Återkoppling från strategisk regional beredning

Arne Andersson berättar om rapporten Färdtjänstregelverk i Västmanland, vilken har sammanställts på uppdrag av strategisk regional beredning och Regionala ledningsgruppen. Han går kort igenom uppdraget och berättar att dialogmöten har hållits med samtliga kommuner. Han tar upp likheter och skillnader i kommunernas regelverk och berättar att likheterna främst finns i tillståndets omfattning och att skillnaderna finns i egenavgiftens utformning och resans geografiska räckvidd. Så gott som alla kommuner uppges vara positiva till att ta fram ett länsgemensamt regelverk. Vidare berättar han att strategisk regional beredning ställde sig positiv till ett fortsatt arbete för ett länsgemensamt regelverk, men att en ekonomisk bedömning efterfrågades.

• Trafikverkets brevvar kring trädsäkring Bergslagspendeln

Arne Andersson informerar om den skrivelse som Region Västmanland tillsänt Trafikverket för att påtala det akuta behovet av att trädsäkra längs med Bergslagspendeln (RUF230349). Han redogör för det svar som nu inkommit från Trafikverket. Trafikverket svarar att de är medvetna om behovet och åtgärderna men att det inte har påbörjats något arbete, samt att det inte finns någon tidplan för detta för tillfället. Han informerar att behovet åter kommer att lyftas vid möte med Trafikverkets regionchef. Regionen har också efterfrågat den handlingsplan Trafikverket nämner i sitt svar.

• Tågtrafikens leverans

Arne Andersson informerar om läget i tågtrafiken i länet. Han berättar att personalbrist, underhållsbrist av fordon, infrastrukturproblem, trafikinformations- och kommunikationsutmaningar samt långsiktiga investeringar är orsakerna till det nu ansträngda läget i tågtrafiken.

SJ

Han redogör för det möte som har ägt rum med SJ. Från kollektivtrafiknämnden deltog ordförande Jenny Landernäs (M) och först vice ordförande Elin Granqvist (KD), samt regionråd Richard Fallqvist (L). SJ har problem med fordonsunderhåll och möjligheten att kunna avisa fordon. I dagsläget råder ingen personalbrist. Mäljarbanan har drabbats minst av SJ:s reduceringar i tågtrafiken. SJ har meddelat att förbättringar i tågtrafiken

förväntas först en månad efter det vädret har stabiliserats. Avslutningsvis meddelas att SJ aviserat att de avser att sluta köra tågtrafik på sträckan Uppsala-Stockholm.

Nämnden diskuterar fordon och beredningsplaner för tågtrafik på lång sikt, samt depåkapacitet.

Mälardalstrafik

Arne Andersson informerar om förändringar i resandet med tåg jämfört med inledningen av år 2022 och lyfter att det finns en positiv utveckling av resandet med Mälardalstrafik. Han beskriver regularitet, vilket är andel turer som körs jämfört med tidtabell, och går igenom det och punktlighet för ett antal sträckor. Vidare berättar han att Mälardalstrafik arbetar med operatören MTR som har utmaningar med leverans. En TED-annons publicerades i oktober för att ha handlingsutrymme för eventuell framtida upphandling i framtid.

Tåg i Bergslagen

Arne Andersson ger en lägesbild om bristande leveransen från den nya operatören VR. Han berättar att ett stort antal avgångar har blivit inställda och att den främsta anledningen är personalbrist. VR arbetar med att hitta personal. Han presenterar bland annat statistik över inställda avgångar per kategori. Problem med fordon och personalbrist är de främsta anledningarna till inställda avgångar.

Ordförande Jenny Landernäs redogör för det möte som ägt rum med VR:s ledning. VR har signalerat att de behöver en reducerad trafik till åtminstone sommaren.

Nämnden tar upp parallellgående buss- och tågtrafik.

- **Kollektivtrafikbarometern**

Arne Andersson presenterar Kollektivtrafikbarometern. Kollektivtrafikbarometern är en branschgemensam kvalitets- och attitydundersökning för all kollektivtrafik i Sverige. Han går igenom resultatet och tar upp ut olika delar ur rapporten. Bland annat lyfts att allmänheten och kunder är nöjda med den kollektivtrafik som VL levererar i Västmanland samt att Västmanland är en av två regioner där nöjdheten har ökat allra mest.

Han berättar att de respondenter som har lämnat ett lågt betyg på nöjd kundindex-frågan i undersökningen, har haft möjlighet att utveckla sitt svar i ett fritextsvar. Detta för att ge inspel till förbättringsarbete. 696 fritextsvar lämnades de tre första kvartalen 2023. Han går igenom resultatet och berättar att respondenterna vill ha förbättringar gällande priser, avgångstider och rutter, vill ha fler avgångar, hållplatser och trevliga chaufförer samt att de önskar färre förseningar och mindre av otrygghet och trängsel.

Avslutningsvis berättar han att det gjorts en sammanställning av fritextsvaren som lämnats i undersökningen för 2021 och 2022. För år 2022 lämnades totalt 836 fritextsvar. En kortare presentation av resultatet lämnas.

- **Dialog med Västerås stad**

Arne Andersson informerar kort om arbetsgrupper som Kollektivtrafikförvaltningen och Västerås stad arbetar tillsammans i.

- **Upphandlingar**

Arne Andersson och Mohammad Sabet ger en lägesrapport om pågående upphandlingar.

- **Ekonomiska besparingar. Återrapport till regionstyrelsen**

Vid regionstyrelsens sammanträde 2024-01-30 lämnades en återrapport av uppdrag till förvaltningar med tillhörande nämnder om åtgärder för att minska kostnadsökningstakten 2024. Jenny Landernäs (M) redogör för den presentation som delgavs regionstyrelsen, för kollektivtrafiknämndens räkning, vid tillfället samt informerar att identifierade åtgärder beräknas ge en effekt på cirka 14 miljoner kronor. Hon tar även upp att planerade åtgärder förutsätter en mer robust tågtrafik.

- **Avtal med UL**

Arne Andersson informerar om aktuell fördelningsmodell och avtal med UL. Kontakt har tagits för att inleda omförhandling samt dialoger mellan VL och UL.

- **Remiss regional utvecklingsstrategi (RUS)**

Region Västmanland har arbetat fram ett förslag till en uppdaterad version av den innevarande regionala utvecklingsstrategin (RUS). Förslaget har nu skickats på remiss. Mats Ellman informerar att Kollektivtrafikförvaltningen bjudits in att lämna synpunkter på dokumentet och avser att lämna ett tjänstepersonsytrande.

Nämnden diskuterar möjligheten för ledamöter och ersättare i kollektivtrafiknämnden att lämna synpunkter. Ordförande Jenny Landernäs informerar att ledamöter och ersättare har möjlighet att lämna synpunkter genom respektive parti.

- **Svealandstrafiken- elbussar och kompetensförsörjning**

Peter Liss presenterar Svealandstrafiken AB. Han lyfter delar ur årsredovisningen 2023 och berättar bland annat att 99,84 av den linjelagda busstrafiken utfördes. Vidare informerar han om höjdpunkter 2023. Svealandstrafiken deltar i projektet Människan bakom uniformen. Målet är att ungdomar ska lära sig mer om yrken i uniform och att höja statusen på dessa yrken. Han berättar också att bolaget har skänkt en biogasbuss till Ukraina, invigt en ny laddinfrastruktur samt är först i Sverige med test av

batterilager för elbussar. Bolaget har även infört systemet Pilotfish för att få en lägre bränsleförbrukning i busstrafiken.

Han berättar hur Svealandstrafiken arbetar med kompetensförsörjning. Bolaget har i dag inget problem med rekrytering och cirka hälften av medarbetarna kommer från den egna körskolan. Vidare informerar han bland annat om arbetet med att byta ut nuvarande bussflotta och avropa nya elbussar till Köping och Sala.

Nämnden diskuterar bland annat kapaciteten för elbussar under vinterperioden, kompetensförsörjning och möjligheten till gymnasieutbildning av buss- och lastbilschaufförer samt pensionsavgångar. Nämnden ställer även frågor om hållplatsutrop och informationsspridning till förare när bussturer påverkas.

Avslutningsvis lyfter Peter Liss ett gott samarbete med Kollektivtrafikförvaltningen.

Förslag till beslut

Informationen noteras.

Beslut

Informationen noteras.

Beslutsunderlag

- Bilaga Kostnadsbesparingar KTN till RS 2024-01-30

§8 Årsredovisning 2023 för kollektivtrafiknämnden

KTM230009

Sammanfattning

Christina Winnieson presenterar förvaltningens årsredovisning för 2023. Det ekonomiska resultatet för 2023 uppgår till + 39 miljoner kronor. Resultatet beror främst på lägre kostnader för tågtrafik samt högre biljettintäkter.

Hon informerar bland annat att det faktiska resandet inom allmän kollektivtrafik har ökat med 12% och att marknadsandelen har ökat från 15 % till 16 %. Nöjdheten har ökat betydligt; resenärer, från 62 % till 71 %, och invånare, från 50 % till 59 %. Sjukfrånvaron för kollektivtrafikförvaltningen har minskat. Hon lyfter projekt och upphandlingar som pågått under året. Ett av de stora projekten har varit etableringen av en kundservicefunktion för Tåg i Bergslagen. Hon berättar att antalet inställda turer har ökat på Bergslagspendeln men minskat på Uven.

Vidare redogör hon för genomförda åtgärder enligt förvaltningsplanen samt presenterar utfall för målområden. De största utmaningarna framåt är bland annat att få en ekonomi i balans, en robust tågtrafik samt arbetet med en ny bussdepå i Västerås.

Nämnden diskuterar tidplan och process gällande ny bussdepå.

Avslutningsvis presenteras en prognos för 2024 för Kollektivtrafikförvaltningen med ett underskott om cirka 28 miljoner kronor. Bland annat lyfts ökade kostnader för tågtrafiken som en förklaring till prognosen. Kollektivtrafikförvaltningen arbetar med att ta fram besparingsförslag.

Förslag till beslut

Kollektivtrafiknämndens årsredovisning 2023 godkänns.

Beslut

Kollektivtrafiknämndens årsredovisning 2023 godkänns.

Anteckning

Marino Wallsten, Karolina Myllergård och Kristina Nyberg, alla (S), Pratima Åslund (V) samt Anders Johannesson (C) lämnar protokollsanteckning enligt bilaga.

Beslutsunderlag

- Årsredovisning 2023 för Kollektivtrafikförvaltningen
- Bilaga årsredovisning 2023 Kollektivtrafikförvaltningen

Protokollsanteckning – Årsredovisning

Året 2023 har varit kantat av en minst sagt turbulent situation för kollektivtrafiken i länet. Pandemi, inflation och en omvärld i gungning de senaste fyra åren har fyllts på med personalbrist, fordonsbrist och eftersatt infrastruktur. Det har på väldigt kort tid gått från ett stort förtroende hos resenärerna till att allt fler väljer att avstå från att resa med kollektivtrafiken helt och hållet. Tågen har inte gått som de ska, avgångar har ställts in väldigt sent och man har lämnat människor stående då det heller inte alltid gått ersättningstrafik. Strul med tågtrafik har blivit den nya vardagen.

Sedan har nya planeringsprinciper för busstrafiken tillsammans med allt ovan tvingat en del kommuner att ändra om i den egna trafiken, då det har varit svårt att ens driva den trafik man bedrivit eftersom det har kunnat innebära en 50-60 procent högre kostnad. Det är inte att skapa förutsättningar.

Det ”goda” resultatet på plus 39 miljoner kronor i årsredovisningen är egentligen inte bra alls.

Det som saknats under året är kraftfulla åtgärder för att komma tillrätta med de problem som finns inom kollektivtrafiken likväl som beskrivning av åtgärder för att leva upp till den övergripande målsättningen om att nå 30 procent marknadsandel år 2030, givet det faktum att marknadsandelar sjunkit i takt med svikande förtroende.

Det har diskuterats åtgärder under lång tid, och det har landat i beslut om att exempelvis genomföra effektiviseringar av den regionala busstrafiken och att minska kostnadsutvecklingstakten. Men det har talats väldigt lite om att öka intäkter, det finns inget kring den sak som faktiskt skulle öka intäkterna – insatser för att få fler att resa kollektivt.

Att ensidigt fokusera på kostnadssidan är inget som gynnar ambitionen, vi ser som sagt i det mer potentiell skada än nytta för det regionala kollektiva resandet. I synnerhet om det också innebär en ökad kostnad för den som åker kollektivt, genom höjda priser eller annat.

Vår förhoppning är därför att det sker kraftfulla riktade åtgärder under år 2024 för att få upp resandet och med det marknadsandelen.

Marino Wallsten (S)
Johannesson (C)

Pratima Åslund (V)

Anders

§9 Uppdatering av köp- och resevillkor för 2024- Res med betalkort länsbiljett*KTM240012***Sammanfattning**

Under våren 2024 utökas möjligheten att resa med betalkort på bussarna. Då införs biljetten "Res med betalkort länsbiljett" vilket innebär att det är möjligt att köpa länsbiljett med betalkort för de resor som sker över en kommungräns.

Förändringen påverkar VL:s Köp- och resevillkor och behöver därför uppdateras med information och nya resevillkor.

Beskrivning av ärendet

Förslag på förändring av punkt 3.12 finns i bilaga. Även nuvarande punkt 3.12 i bilaga.

Uppföljning

Resevillkoren ska granskas minst en gång om året för att se om det skett några förändringar som påverkar villkoren. Alla ändringar redovisas och skickas till kollektivtrafiknämnden för beslut.

Förslag till beslut

Redovisat förslag till uppdatering under punkt 3.12 i VL:s Köp- och resevillkor godkänns.

Beslut

Redovisat förslag till uppdatering under punkt 3.12 i VL:s Köp- och resevillkor godkänns.

Beslutsunderlag

- Bilaga 1 - emv länsbiljett

§10 Information om Svealandstrafikens anskaffning av elfordon*KTM240020***Sammanfattning**

Svealandstrafiken har lämnat in en begäran om att anskaffa ytterligare elbussar. Kollektivtrafikförvaltningens yttrande redovisas.

Förslag till beslut

Informationen noteras.

Beslut

Informationen noteras.

Beslutsunderlag

- Bussersättningsbehov planering elbuss och region och effekt biogasvolymmer_15dec2023
- Formell begäran om anskaffning av ytterligare elbussar med tillhörande laddinfrastruktur, som ersättare till avskrivna bussar i Sala samt Köping
- Kunskapsläge teknikutveckling busstyper och drivmedel_Svealandstrafiken_dec2023
- Utvärdering elbussar i stadstrafik Västerås_5dec2023

§11 Remiss: Kollektivtrafikens basutbud i Dalarna*KTM230053***Sammanfattning**

Kollektivtrafikförvaltningen Region Dalarna har överlämnat remiss Kollektivtrafikens basutbud Region Dalarna till Region Västmanland för yttrande.

Ett förslag till yttrande redovisas.

Förslag till beslut

Förslaget godkänns och överlämnas till Kollektivtrafikförvaltningen Region Dalarna som Region Västmanlands yttrande.

Beslut

Förslaget godkänns och överlämnas till Kollektivtrafikförvaltningen Region Dalarna som Region Västmanlands yttrande.

Beslutsunderlag

- Remiss: Kollektivtrafikens basutbud i Dalarna
- Remissvar Kollektivtrafikens basutbud Region Dalarna

§12 Utvärdering av elbussar i stadstrafik i Västerås*KTM240021***Sammanfattning**

Redovisning efter utvärdering av elbussar i stadstrafik i Västerås.

Beskrivning av ärendet

Vid regionstyrelsens sammanträde 2017-03-29 § 73 (RV170667) beslutades att arbetet med inriktning på elfordon i kollektivtrafiken i Västmanland ska ha en fortsättning, vilket ska ske i nära samarbete med Västerås stad. 2017-05-31 beslutade Västerås stad om det fortsatta arbetet inom projektet Framtidens kollektivtrafik. Utredningen om elektrifiering blev därmed en del av det gemensamma projektet Framtidens kollektivtrafik. Ärendet redovisar den utvärdering som skett av elbussar i stadstrafik i Västerås.

Svealandstrafiken initierade våren 2020 elektrifieringen av Västerås stadstrafik på uppdrag av Kollektivtrafikförvaltningen, genom en upphandling av tio batteridrivna elbussar för stadstrafik vilka driftsattes med start i slutet av september 2022. Även möjlighet att beställa ytterligare sju bussar utnyttjades, vilka levererades i början av 2023.

De delar som har utvärderas är i huvudsak: räckvidd, ekonomi, verkstadserfarenhet, förarperspektiv och resenärsperspektiv.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering

Baserat på utfall av kostnader efter införandet av elbussar jämfört med biogasbussar redovisas sammantaget en kostnadsbesparing om cirka 3% jämfört med kostnaden för biogasbussarna. Ytterligare potential till besparing bedöms finnas, vilken inte kvantifierats. Framst pågår fortsatt arbete tillsammans med tillverkaren gällande att optimera batteritid, och att optimera trafikplanering i ett gemensamt arbete mellan Kollektivtrafikförvaltningen och Svealandstrafiken.

Hållbarhet**Miljöperspektiv**

Fram till i dag har elbussar gått sammanlagt 700 000 kilometer inom Västerås stadstrafik. Baserat på uppgifter från Naturvårdsverket, och när man tar med erfarenheter med elbussar i Europa, beräknas därmed elbussar i Västerås stadstrafik ha resulterat i följande fördelar:

- Reducerat energianvändningen med cirka 3 000 000 kilowattimmar
- Reducerat koldioxidutsläpp lokalt med cirka 90 ton
- Tystare elbussar ännu större fördel kväll och natt
- Förbättrar luftkvalitet som bidrar till bättre livsmiljö längs rutterna
- Minskar buller och vibrationer, möjliggör förtätning stadsplanering

- Eldrivlina ger bättre arbetsmiljö till förare och högre åkkomfort till resenärer

Den av Svealandstrafiken genomförda utvärderingen efter införande av elbussar i Västerås stad har fokuserat på fordonen och förarmiljön. Den samlade bedömningen är att elbussar är positivt för invånarna och resenärerna oaktat ålder.

Kollektivtrafikförvaltningen avser att genomföra en särskild kundundersökning där barns liksom andra resenärers synpunkter kommer att sammanställas och redovisas. Synpunkter kommer att tillvaratas och verka som underlag inför kommande beställningar av fordon.

Det finns dock inget som indikerar att elfordon är till nackdel för barn eller andra resenärsgupper.

Invånarperspektiv

Främst ger elfordon positiva effekter för invånare i form av allmänt tystare fordon, förbättrad luftkvalitet samt minskade vibrationer och buller.

Det ska heller inte underskattas positiva effekter på varumärket Region Västmanland, Västerås Lokaltrafik och Svealandstrafiken att erbjuda kollektiva resor med de mest miljövänliga fordonen.

Uppföljning

Uppföljning sker kontinuerligt i form av årliga kundundersökningar samt jämförelser av nyckeltal för exempelvis kostnader, utsläpp etc.

Förslag till beslut

Kollektivtrafiknämndens förslag till fullmäktiges beslut

1. Utvärderingen läggs till handlingarna.
2. Kollektivtrafiknämnden får i uppdrag att noggrant följa utveckling av fordon och drivmedel för att säkerställa bästa möjlig val av fordon vid kommande ny- och ersättningsinvesteringar.

Beslut

Kollektivtrafiknämndens förslag till fullmäktiges beslut

1. Utvärderingen läggs till handlingarna.
2. Kollektivtrafiknämnden får i uppdrag att noggrant följa utveckling av fordon och drivmedel för att säkerställa bästa möjlig val av fordon vid kommande ny- och ersättningsinvesteringar.

Beslutsunderlag

- Utvärdering elbussar i stadstrafik Västerås_5dec2023

§13 Motion – säkra hela länets kollektivtrafik

RV230849

Sammanfattning

Kenneth Östberg (S) och Marino Wallsten (S) föreslår i en motion inkommen 2023-10-02 att

1. Kollektivtrafiknämnden uppdras att presentera förslag på placering och utformning av väderskydd vid hållplatser längs de sträckningar som trafikeras den regionala busstrafiken, där väderskydd saknas idag, samt att
2. Kollektivtrafiknämnden uppdras att tillse att busstrafiken utökas på de platser där tågtrafiken dragits in, med trafik till tågstationer och anpassat till avgångstider för tåg från dessa.

Kollektivtrafiknämndens yttrande

1. Enligt kollektivtrafikförvaltningens hållplatshandbok "utformning av busshållplatser och infrastruktur för busstrafik" finns redan idag kriterier för placering och utformning av väderskydd vid hållplatser. Kriterierna för att bedöma vilka hållplatser som behöver väderskydd utgår från att en hållplats antingen ska ha minst 20 personer som går på bussen varje dag eller att det finns särskilda behov, till exempel av trafiksäkerhetsskäl vid särskilt utsatta lägen. Om dessa kriterier uppfylls anses det lämpligt att utrusta hållplatsen med väderskydd. Kostnadsbilden för upprättande av väderskydd kan variera men beräknas enligt uppgifter från Trafikverket kosta cirka 250 000 kronor styck. Ofta är en ombyggnation av hållplatsen nödvändig för att inrymma ett väderskydd, normalt beräknas kostnaden till cirka 1 000 000 kronor per vägsida. De finansiella medlen för åtgärder av hållplatser finns i länstransportplanen. I innevarande länstransportplan finns 30 miljoner kronor avsatta för att åtgärda 26 hållplatser längs linje 21 samt 24.

Kollektivtrafikförvaltningen genomför i samverkan med Trafikverket en årlig behovsinventering av hållplatser på kommunal och regional nivå. Utöver det används principen att alltid göra en översyn och höja standarden på hållplatser i samband med andra vägprojekt. Det finns en framtagna plan för de mest prioriterade hållplatserna på de kommunala vägnäten, den aktualiseras löpande tillsammans med kommunerna. I nuläget är 366 av länets 1 916 hållplatser utrustade med väderskydd. Om alla skulle utrustas med väderskydd beräknas kostnaden till mellan 400 -1500 mkr enligt Trafikverkets kostnadsestimat.

2. Den regionala kollektivtrafiken i Västmanland har sin stomme i tågtrafiken med stomlinje med buss där tåg saknas. I Västmanland svarar regionen som bekant för mellankommunal trafik, och kommunerna för den inomkommunala trafiken. Det

innebär att ansvaret för matartrafik till tågen i mycket hög utsträckning vilar på kommunerna. De nya planeringsprinciperna möjliggör i större utsträckning samordning mellan inomkommunal och regional trafik.

Planeringen av busstrafiken görs i möjligaste mån för att passa viktiga hållpunkter, det kan vara anslutande tågtider, skolstart eller skifttider. De nya planeringsprinciperna slår också fast (princip 14 samt 17) att detta behöver vidareutvecklas både vad gäller kommunala- och regionala linjer. Det är ett arbete som pågår i syfte att olika trafikslag och/eller linjer ska komplettera varandra för ett mer sömlöst resande för resenären i linje med det motionärerna anför.

Givet det ekonomiska läget regionen befinner sig i är det i dagsläget inte aktuellt att utöka den regionala busstrafiken med nya linjer.

Förslag till beslut

Kollektivtrafiknämndens förslag till fullmäktiges beslut

1. Motionen avslås gällande att-sats 1.
2. Motionen anses besvarad gällande att-sats 2.

Yrkanden

Marino Wallsten (S) yrkar bifall till motionen i sin helhet.

Propositionsordning

Ordförande ställer beredningens förslag mot Marino Wallstens yrkande och finner att kollektivtrafiknämnden beslutar enligt beredningens förslag.

Beslut

Kollektivtrafiknämndens förslag till fullmäktiges beslut

1. Motionen avslås gällande att-sats 1.
2. Motionen anses besvarad gällande att-sats 2.

Reservationer

Marino Wallsten och Karolina Myllergård, båda (S), samt Pratima Åslund (V), reserverar sig mot beslutet.

Beslutsunderlag

- Motion – säkra hela länets kollektivtrafik
- Motion skickats enligt sändlistan

§14 Regional sommarbiljett län*KTM240022***Sammanfattning**

Förslaget är att länets sommarbiljett ska gälla på både tåg och buss, att produktens pris på 800 kronor fastställs och indexeras i enlighet med VL:s övriga produktpriser.

Detaljerad beskrivning av ärendet

Produkten "sommarbiljett län" är giltig i hela Västmanland och gäller för ungdomar mellan 7-19 år från 1 juni till 31 augusti.

Dagens sommarbiljett kostar 500 kronor och har aldrig prisjusterats sedan införandet. Den föreslagna kostnaden på 800 kronor motsvarar en månadsbiljett ungdom län, vilket innebär att ungdomarna får tre sommarmånader för priset av en månad. Dagens sommarbiljett gäller endast på buss. Förslaget innebär att ungdomar kan resa i Västmanland med både tåg och buss.

Produkten laddas på ett resekort och säljs på Mina Sidor, hos ombud och på VL Resecentrum.

Verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenser***Verksamhetsmässiga konsekvenser***

Kollektivtrafikförvaltningen ser att det finns kapacitet i trafiken under sommaren, dock finns det en risk för kapacitetsbrist vid vissa avgångar.

Juridiska konsekvenser

Ärendet bedöms inte medföra några juridiska konsekvenser.

Administrativa konsekvenser

Ärendet bedöms inte medföra några större administrativa konsekvenser.

Ekonomiska konsekvenser

Under tidigare år kommer den största delen av intäkten från försäljning i Västerås. Införandet av "sommarbiljett kommun" och Västerås stads vilja att dela ut sommarbiljetten kostnadsfritt till folkbokförda ungdomar i Västerås gör att intäkten av sommarbiljett län bedöms som marginell. Ett flertal kommuner har visat intresse för en sommarbiljett som även inkluderar tåg.

En efterfrågan från kommunerna skulle kunna bidra till en ökad försäljning av produkten. Att tåg inkluderas i produkten ser vi som en möjlighet till ökad försäljning.

Hållbarhet

Miljöperspektiv

Ärendet bedöms inte medföra några negativa konsekvenser. Om vi kan få ungdomar att bekanta sig med kollektivtrafiken i ännu högre grad så ser vi det som en möjlighet att de i framtiden även kommer använda samma transportmedel.

Prövning av barnens bästa

Det kan finnas en risk att en höjning av priset gör att vissa barn och unga inte kan köpa sommarbiljetten själva.

Produkten "sommarbiljett län" ger ungdomar en möjlighet att på ett prisvärt sätt uppleva Västmanland under sommarlovet och förenklar att sommarjobba på en annan ort än den man bor på. I och med att "sommarbiljett län" inkluderar tåg, ger barn och unga i hela länet en större möjlighet att nyttja produkten och kollektivtrafiken.

Invånarperspektiv

Ärendet bedöms inte medföra några konsekvenser för medborgarna.

Förslag till beslut

Kollektivtrafiknämndens förslag till fullmäktiges beslut

1. VL Sommarbiljett län ska gälla på både buss och tåg.
2. Fastställa priset på sommarbiljett län till 800 kronor.
3. Priset för produkten sommarbiljett län indexeras som övriga produkter.

Beslut

Kollektivtrafiknämndens förslag till fullmäktiges beslut

1. VL Sommarbiljett län ska gälla på både buss och tåg.
2. Fastställa priset på sommarbiljett län till 800 kronor.
3. Priset för produkten sommarbiljett län indexeras som övriga produkter.

Kollektivtrafiknämnden

Mötesdatum
2024-02-15

§15 Övriga frågor**Sammanfattning**

Pratima Åslund (V) ställer två frågor om sjukresor: val av storlek på fordon samt chaufförers användande av GPS. Mohammad Sabet svarar att det system som används för att administrera sjukresor väljer vilket fordon som är mest lönsamt och bäst för miljön, samt att resor oftast samordnas. Han berättar att GPS oftast används av nya chaufförer som behöver detta verktyg för att lokalisera sig. Mohammad Sabet tar med sig frågorna som förbättringsområden.

§16 Uppdatering av villkor för försäljning av reklamutrymme*KTM240025***Sammanfattning**

Enligt VL:s allmänna villkor för försäljning av reklamutrymme är reklamförsäljning inte tillåtet under en period av tolv veckor innan allmänna val till kommun, region, riksdag eller EU-val. Undantaget är reklam för regionen, Kollektivtrafikförvaltningen eller hjälporganisationer. Spärren på tolv veckor minskar intäkterna av reklamförsäljning varför spärren föreslås tas bort.

Åsiktsannonsering tolv veckor innan ovanstående val tillåts inte.

Politisk reklam ska även fortsättningsvis inte vara tillåten.

Detaljerad beskrivning av ärendet

För att minska ett intäktsbortfall är förslaget att ta bort spärren som begränsar reklam under tolv veckor innan val till kommun, region, riksdag eller EU-val.

Försäljning av åsiktsannonsering i syfte att påverka ett valresultat är inte tillåten under tolv veckor innan val till kommun, region, riksdag eller EU-val. Politisk reklam ska även fortsättningsvis inte vara tillåten.

Förslag på förändring av punkt 7 Åsiktsannonsering och politisk reklam i allmänna villkor försäljning av reklamutrymme finns i bilaga. Nuvarande punkt 7 finns i bilaga allmänna villkor försäljning av reklamutrymme.

Verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenser***Verksamhetsmässiga konsekvenser***

Ärendet bedöms inte medföra några större verksamhetsmässiga konsekvenser.

Juridiska konsekvenser

Svårbedömda ärenden skulle kunna få juridiska konsekvenser. Sannolikheten bedöms dock som liten.

Administrativa konsekvenser

Det kan finnas en svårighet i att bedöma vad som är åsiktsannonsering och politisk reklam, särskilt i de fall där avsändaren inte är ett politiskt parti. För att hantera svårbedömda ärenden tar regionen fram en grupp för granskning bestående av kommunikationsdirektör, kommunikationschef samt Kollektivtrafikförvaltningens marknadschef.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget ger möjlighet till ökad försäljning då tolv veckors säljperiod tillkommer. Intäkten uppskattas under tolv veckor till 500 000 – 750 000 kronor.

Hållbarhet***Miljöperspektiv***

Ärendet bedöms inte medföra några miljökonsekvenser.

Prövning av barnens bästa

Ärendet bedöms inte medföra några konsekvenser för barn.

Invånarperspektiv

Ärendet bedöms inte medföra några konsekvenser för medborgarna.

Uppföljning

Villkoren för reklamförsäljning ska granskas en gång om året.

Förslag till beslut

Redovisat förslag till uppdatering under punkt 7 Åsiktsannonsering och politisk reklam i allmänna villkor förförsäljning av reklamutrymme godkänns.

Beslut

Redovisat förslag till uppdatering under punkt 7 Åsiktsannonsering och politisk reklam i allmänna villkor förförsäljning av reklamutrymme godkänns.

Anteckning

Sven Fallgren och Joakim Öryd, båda (SD), lämnar protokollsanteckning enligt bilaga.

Beslutsunderlag

- Bilaga VLs Allmänna villkor för försäljning av reklamutrymme
- Bilaga 2 förslag ny text punkt 7

Protokollsanteckning.

Angående bilaga "VL's allmänna villkor för försäljning av reklamutrymme".

Vi från Sverigedemokraterna anser att de allmänna villkoren för försäljning av reklamutrymme bör ses över och granskas i god tid före valet 2026.

Detta på grund av att en begränsning i möjligheten att påverka eventuella väljare via annonsering/reklam är att påverka den demokratiska processen på ett negativt sätt.

Sven Fallgren

Joakim Öryd

Kollektivtrafiknämnden

Mötesdatum
2024-02-15

§17 Nämndinitiativ: Ordning och reda på pengarna*KTM240027***Sammanfattning**

Marino Wallsten (S) lämnar nämndinitiativ med rubrik "Ordning och reda på pengarna" enligt bilaga.

Beslut

Förvaltningsdirektören får i uppdrag att bereda frågan och återkomma med förslag till vidare hantering.

2024-02-15

Initiativ Kollektivtrafiknämnden av Socialdemokraterna

Ordning och reda på pengarna

Det finns en del frågetecken kring hur kostnader och intäkter fördelas utifrån dels kollektivtrafiken och dels förvaltningen som sådan. Det har genomförts en skatteväxling på 4 öre som skulle betala för kollektivtrafikförvaltningen i syfte att inte belasta kommuner med overheadkostnader, men vid tiden för införandet bestod förvaltningen av ungefär 15 personer mot dagens nästan 100 personer.

Med utgångspunkt i den trafikrambudget för år 2024 som fastställts av nämnden, så betalar kommunerna totalt drygt 333 miljoner kronor och regionen drygt 86 miljoner kronor för den inomkommunala respektive den regionala busstrafiken. Här behövs exempelvis en närmare insikt i hur mycket som utgörs av direkta kostnader hos Svealandstrafiken och vad eventuell mellanskillnad består av.

Frågan är därför hur kostnaderna fördelas idag, motsvarar det som kommunerna och regionen betalar den faktiska kostnaden för utförd trafikering? Betalar man mer än vad som motsvaras av Svealandstrafikens produktionskostnad, i så fall hur mycket? Hur mycket intäkter genererar trafiken? Hur fördelas det?

Utöver denna osäkerhet, så innebär i sig den prismodell som används för linjelagd kollektivtrafik en stor risk för Svealandstrafiken – där priset för nästkommande år förhandlas i början av året som kan slå väldigt snett beroende på kostnadsutvecklingen. Det måste bli stabilare och mer förutsägbart.

Mot bakgrund av detta föreslår vi:

Att Kollektivtrafiknämnden uppdrar till Förvaltningsdirektören att sammanställa en bruttoredovisning av förvaltningens samlade kostnader och intäkter, inklusive en nedbrytning av Svealandstrafikens produktionskostnader, och återrapportera denna till kollektivtrafiknämnden under första halvåret år 2024.

Samt

Att i samråd med Region Örebro och Svealandstrafiken analysera orsaker till och föreslå åtgärder för att komma tillrätta med den höga risk som bolaget utsätts för genom nuvarande prismodell.

Socialdemokraterna
gm Marino Wallsten